

Allmänna Avtalsbestämmelser och Definitioner – Förklaringar AB-DF:13

Allmänt försäkringsvillkor

Gäller from 2020-05-01

Detta försäkringsvillkor ingår i en serie av villkor. Samtliga villkor är indelade efter ett gemensamt system, vilket medför att numreringen inte alltid är löpande.

Allmänna avtalsbestämmelser och Definitioner-Förklaringar AB-DF:13

Försäkringsgivare:

Folksam Ömsesidig Sakförsäkring, Bohusgatan 14, 106 60 Stockholm. Organisationsnummer: 502006-1619

Telefon: 0771-950 950

E-post: foretag@folksam.se

Hemsida: www.folksam.se

Detta försäkringsvillkor utgör en del av försäkringsavtalet mellan försäkringstagaren och Folksam Ömsesidig Sakförsäkring, i fortsättningen kallat Folksam.

Försäkringens omfattning framgår av försäkringsavtalet som består av:

- försäkringsbrev eller försäkringsbevis med specifikationer och särskilda villkor detta villkor
- Allmänna avtalsbestämmelser och Definitioner - Förklaringar AB-DF:13
- Försäkringsavtalslagen (2005:104, FAL)
- övrig svensk rätt.

Försäkringsbrevet med specifikationer och åsatta försäkringsvillkor gäller före dispositiva lagregler. Innehåller de olika delarna av försäkringsavtalet motstridiga bestämmelser gäller tolkningsföreträde i den ordning som anges ovan, dock alltid så att särskilda regler har företräde framför generella.

Samtliga villkor är indelade efter ett gemensamt system, vilket medför att numreringen inte alltid är löpande.

Vissa ord, uttryck eller begrepp finns förklarade i kapitel Definitioner Förklaringar i Allmänna avtalsbestämmelser och Definitioner Förklaringar AB-DF:13.

Bostadsförening/Andelsägare

I det fall den försäkrade fastigheten ägs av en bostadsförening gäller för

- föreningen, att det som sägs om bostadsrättsförening i försäkringshandlingarna gäller för bostadsföreningen
- föreningsmedlem/ andelsägare, att det som sägs om bostadsrättshavare i försäkringshandlingarna gäller för föreningsmedlem/ andelsägare.

Vid bestämning av reparations- och underhållsskyldighet samt ansvar i övrigt avseende lägenheten, gäller bostadsföreningens stadgar. Försäkringen gäller dock inte för reparations- och underhållsskyldighet, nedsättning årsavgift samt ansvar i övrigt enligt stadgarna som strider mot Bostadsrättslagens regler som om den vore tillämplig.

Innehållsförteckning

32. Försäkringsavtalet	7
32.1 Försäkringstiden	7
32.2 Förnyelse av försäkringsavtalet	7
32.2.3 Premieskatt, premieavgift och andra liknande kostnader	7
33. Premiebetalning	7
33.1 Första premie	7
33.2 Förnyelsepremie	7
33.3 Tilläggspremie under försäkringstiden	7
33.5 Premieåterbetalning när försäkringsavtalet upphör i förtid	7
33.5.1 Vid skada	8
34. Uppsägning eller ändring av försäkringsavtalet	8
34.1 Folksamns rätt till uppsägning eller ändring av försäkringsavtalet i förtid	8
34.1.1 Dröjsmål med premiebetalning	8
34.1.1.1 Påminnelseavgift	8
34.1.2 Åsidosättande av förpliktelse/ ändrade förhållanden	8
34.2 Försäkringstagarens rätt till uppsägning av försäkringsavtalet i förtid	8
35. Upplyningsplikt och riskökning	8
35.1 upplyningsplikt	8
35.1.1 Påföljd vid åsidosättande av upplyningsplikt	9
35.2 Ändrade förhållanden – Riskökning	9
35.2.1 Påföljd vid riskökning och försummelse att anmäla sådan	9
35.3 Försäkringsförmedlare	9
35.3.1 Återkallelse av fullmakt	9
35.3.2 Uppgiftslämnare	9
38. Säkerhetsföreskrifter och påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift	9
38.1 Generella regler	10
38.1.1 Av Folksam meddelade föreskrifter	10
38.1.2 Övriga föreskrifter	10
38.20 Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift	10
38.20.1 Huvudregeln	10
38.20.2 Påföljd avseende företags- och fastighetsförsäkring – Egendomsförsäkring med mera ..	10
38.20.2.1 Avvikelse från huvudregeln - Nedsättning görs med 30%	10
38.20.2.2 Avvikelse från huvudregeln – Nedsättning görs med 20%	10
38.20.3 Påföljd avseende företags- och fastighetsförsäkring – Ansvarsförsäkring	11
38.20.3.1 Avvikelse från huvudregeln – Nedsättning görs med 50%	11

38.20.3.2 Avvikelse från huvudregeln – Nedsättning görs med 30%.....	11
38.20.4 Påföljd avseende företagsmotorförsäkring.....	11
39. Allmänna undantag	11
39.1 Atomkärnprocess och strålningsskada.....	11
39.2 Krig, terrorism, upplopp med mera.....	11
39.3 Grov vårdslöshet, uppsåt och förutsebar skada.....	12
39.4 Skada som annan svarar för	12
39.6 Dammggenombrott.....	12
39.7 Vulkanutbrott	12
39.8 Asbest, pcb och formaldehyd.....	12
39.9 Programvara och datainformation.....	12
41. Åtgärder vid skada.....	13
41.1 Räddningsplikt	13
41.2 Påföljd vid åsidosättande av räddningsplikt.....	13
41.3 Räddningskostnad	13
41.3.1 Egendomsförsäkring.....	13
41.3.2 Avbrotts- och hyresförlustförsäkring	13
41.3.3 Ansvarsförsäkring	13
42. Skaderegleringsbestämmelser och preskription.....	14
42.1 Anmälan om skada	14
42.2 Påföljd vid åsidosättande av skyldighet att anmäla skada.....	14
42.3 Anspråk på ersättning/försäkringsskydd – Preklusion	14
42.3.1 Avbrotts- och hyresförlustskada	14
42.3.2 Ansvarsskada.....	14
42.3.3 Rättsskyddsförsäkring	14
42.4 Preskription	14
42.4.1 Avbrotts- och hyresförlustskada	15
42.4.2 Ansvarsskada.....	15
42.4.3 Rättsskyddsförsäkring	15
42.4.4 Föreläggande.....	15
42.4.5 Preskription - Lagstadgad försäkring.....	15
43. Skadeersättningsregler.....	15
43.1 Gemensamma skadeersättningsregler.....	15
43.1.1 Skyldighet att lämna upplysningar	15
43.1.1.1 Kostnad för framtagande av upplysningar	16
43.1.2 Oriktiga uppgifter i samband med försäkringsfall.....	16

43.1.3 Mervärdesskatt	16
43.1.4 Tidpunkt för betalning av ersättning.....	16
43.1.4.1 Dröjsmålsränta	16
43.1.5 Polisutredning och Domstolsavgörande	16
43.2 Egendoms-, avbrotts-, hyresförlust-, merkostnads- och extrakostnadsförsäkring.....	17
43.2.1 Egendomsförsäkring.....	17
43.2.2 Avbrottsförsäkring.....	17
43.2.3 Inteckningshavare	17
43.2.3.1 Förmånsrätt i fast egendom eller tomträtt	17
43.2.3.2 Panträtt i lösöre.....	17
43.2.3.3 Företagsinteckning	17
43.3 Ansvarsförsäkring	17
43.3.1 Skyldighet att utreda, vittna med mera	17
43.3.2 Dokumentationsplikt för levererad egendom eller tjänst.....	17
43.3.3 Stämning och rättegångskostnad.....	18
43.3.4 Uppgörelse i godo	18
43.3.5 Ansvarsbegränsning	18
44. Dubbelförsäkring.....	18
45. Regressrätt	18
46. Återkrav	19
47. Kvittningsförbehåll	19
48. Force Majeure	19
49. Personuppgifter m.m.	19
49.1 Personuppgifter.....	19
49.2 Skaderegistrering.....	19
50. Valuta	20
51. Finansiellt intresse- och sanktionsklausul (FISK)	20
51.1 Försäkringstagarens finansiella intresse i dotterbolags skada.....	20
51.1.1.....	20
51.1.1.1.....	20
51.1.1.2.....	20
51.1.1.3.....	20
51.2 Sanktioner etc.....	21
51.2.1.....	21
52. Tvist	21
54. Försäkringsavtalslagen	21

Definitioner – Förklaringar 21

32. Försäkringsavtalet

32.1 Försäkringstiden

Försäkringstiden räknas från kl. 00.00 begynnelse dagen och är ett år om inte annat anges i försäkringsbrevet. Tecknas försäkringen på begynnelse dagen räknas försäkringstiden från den tidpunkt på dagen då försäkringsavtalet ingås.

32.2 Förnyelse av försäkringsavtalet

Försäkringsavtalet förnyas automatiskt för ytterligare ett år, om försäkringstagaren inte är försenad med premiebetalningen för föregående försäkringstid. Om någon av parterna inte vill förnya försäkringsavtalet ska motparten meddelas detta senast 30 dagar före försäkringstidens slut.

Om högre premie eller ändrade villkor skall gälla för den nya försäkringen skall Folksam meddela detta senast då premieavin sänds ut.

Försäkringstagaren har rätt att senast 14 dagar efter det att meddelandet avsänts säga upp försäkringsavtalet. Försäkringsavtalet upphör då att gälla vid försäkringstidens utgång eller, om försäkringsavtalet förnyats, med omedelbar verkan.

32.2.3 Premieskatt, premieavgift och andra liknande kostnader

Avtalad premie innefattar inte skatter, avgifter och liknande kostnader som den försäkrade enligt lag är skyldig att betala med anledning av detta försäkringsavtal.

33. Premiebetalning

33.1 Första premie

Premien skall betalas i förskott. Folksams ansvar inträder vid försäkringstidens början, även om premien inte har betalats. Detta gäller under förutsättning att premien betalas inom 14 dagar efter det att Folksam sänt ut premieavin.

Betalas premien inte inom denna tid, föreligger dröjsmål med premiebetalningen och Folksam har då rätt att säga upp försäkringen. Betalas premien senare men innan försäkringen sagts upp, inträder Folksams ansvar först från dagen efter betalningen.

33.2 Förnyelsepremie

Premien för förnyad försäkring skall betalas senast på det nya avtalets begynnelse dag. Premien behöver dock inte betalas tidigare än 30 dagar efter det att Folksam sänt ut premieavin. Betalas premien senare föreligger dröjsmål och Folksams ansvar inträder först från dagen efter betalningen.

33.3 Tilläggspremie under försäkringstiden

Om tilläggspremien under försäkringstiden i sin helhet är föranledd av att försäkringen utökats med ett nytt försäkringsmoment, gäller för tilläggspremien vad som sagts under punkt 33.1 om första premien.

Om tilläggspremien i övriga fall inte betalats inom 14 dagar efter det att Folksam sänt ut premieavin, begränsas Folksams ansvar till vad som svarar mot erlagd premie.

33.5 Premieåterbetalning när försäkringsavtalet upphör i förtid

Upphör Folksams ansvar i förtid, återbetalas oförbrukad del av premien.

Folksam har rätt att för försäkringstiden fram till dess att försäkringsavtalet upphört efter uppsägning, erhålla den premie som skulle ha varit tillämplig, om försäkringen från början hade bestämts att gälla för den kortare tiden.

Belopp lägre än 200 kronor återbetalas inte.

33.5.1 Vid skada

Har skada inträffat anses premie för ett belopp motsvarande skadeersättningen vara förbrukad.

34. Uppsägning eller ändring av försäkringsavtalet

34.1 Folksams rätt till uppsägning eller ändring av försäkringsavtalet i förtid

Folksam har rätt till uppsägning eller ändring av försäkringsavtalet i förtid enligt nedan.

34.1.1 Dröjsmål med premiebetalning

Folksam har rätt att vid dröjsmål med betalningen av den första premien säga upp försäkringsavtalet. Uppsägningen får verkan 3 dagar efter den dag då den skickades. Vid dröjsmål med betalning av premien för en senare premieperiod än den första upphör dock försäkringen att gälla först 7 dagar efter det att Folksam skickat en påminnelse om premiens förfallodag till försäkringstagaren.

34.1.1.1 Påminnelseavgift

Vid betalningspåminnelse uttas en påminnelseavgift på 50kr per påminnelse.

34.1.2 Åsidosättande av förpliktelse/ ändrade förhållanden

Folksam har rätt att säga upp försäkringen att upphöra före försäkringstidens utgång, om

- Försäkringstagaren eller den försäkrade har väsentligt åsidosatt sina förpliktelser mot Folksam.
- Ett i villkoren angivet förhållande av väsentlig betydelse för risken har ändrats på ett sätt som Folksam inte kan antas ha tagit i beräkning.

Uppsägningen skall göras skriftligen och med 14 dagars uppsägningstid, räknat från när Folksam skickade den. Uppsägningen skall ske utan oskäligt dröjsmål från det att Folksam fick kännedom om det förhållande som den grundas på.

Folksam kan i stället för att säga upp försäkringen enligt första stycket välja att ändra försäkringsvillkoren under försäkringstiden. Om sådan ändring görs gäller det som sägs om uppsägning i andra stycket.

34.2 Försäkringstagarens rätt till uppsägning av försäkringsavtalet i förtid

Försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringsavtalet om

- Folksam väsentligt åsidosätter sina skyldigheter enligt försäkringsavtalslagen (2005:104), förkortad FAL, eller enligt försäkringsavtalet
- försäkringsbehovet faller bort eller det inträffar någon annan liknande omständighet av väsentlig betydelse för försäkringsförhållandet, eller
- Folksam har ändrat försäkringsvillkoren med stöd av punkt 34.1.2 tredje stycket.

35. Upplyningsplikt och riskökning

35.1 upplyningsplikt

Den som vill teckna en företagsförsäkring skall på Folksams begäran lämna upplysningar som kan ha betydelse för frågan om försäkring skall meddelas. Detsamma gäller om försäkringstagaren begär att

få försäkringen utvidgad eller förnyad. Försäkringstagaren eller den försäkrade skall ge riktiga och fullständiga svar på Folksamns frågor.

Även utan förfrågan skall försäkringstagaren lämna uppgift om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen.

Under försäkringstiden skall försäkringstagaren på begäran ge Folksam upplysningar om förhållanden som anges i första stycket ovan.

En försäkringstagare som inser att Folksam tidigare har fått oriktiga eller ofullständiga uppgifter om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen är skyldig att utan oskäligt dröjsmål rätta uppgifterna.

35.1.1 Påföljd vid åsidosättande av upplysningsplikt

Premie och försäkringsvillkor grundar sig på de uppgifter som lämnades då försäkringen tecknades eller förnyades. Har försäkringstagaren uppsåtligt eller av oaktsamhet eftersatt sin upplysningsplikt och kan Folksam visa att de inte skulle ha meddelat försäkring om upplysningsplikten hade fullgjorts, är Folksam fritt från ansvar för inträffade försäkringsfall.

Kan Folksam visa att de skulle ha meddelat försäkring mot högre premie eller i övrigt på andra villkor än vad som avtalats är Folksamns ansvar begränsat till vad som svarar mot erlagd premie och de villkor som egentligen skulle ha gällt.

Har Folksam inte tagit återförsäkring som annars skulle ha tecknats, skall ansvaret anpassas efter detta.

35.2 Ändrade förhållanden – Riskökning

Ändras de förhållanden som ligger till grund för försäkringen och medför ändringen ökad risk för skada skall försäkringstagaren eller den försäkrade meddela detta till Folksam.

35.2.1 Påföljd vid riskökning och försummelse att anmäla sådan

Medför ändringen ökad risk för skada och har försäkringstagaren eller den försäkrade uppsåtligt eller av oaktsamhet underlåtit att meddela Folksam ändringen, begränsas ansvaret på samma sätt som anges i punkt 35.1.1.

35.3 Försäkringsförmedlare

Då försäkringen tecknats genom försäkringsförmedlare gäller följande.

35.3.1 Återkallelse av fullmakt

Återkallas försäkringsförmedlarens fullmakt helt eller delvis skall försäkringstagaren genast meddela detta till Folksam.

35.3.2 Uppgiftslämnare

Uppgifter och upplysningar lämnade av försäkringsförmedlaren till Folksam anses som lämnade av försäkringstagaren.

38. Säkerhetsföreskrifter och påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift

Med säkerhetsföreskrift avses en föreskrift om vissa bestämda handlingsätt eller anordningar som är avsedda att förebygga eller begränsa skada eller om vissa bestämda kvalifikationer hos den försäkrade eller dennes anställda eller andra medhjälpare.

Den försäkrade svarar gentemot Folksam för att säkerhetsföreskrifterna följs av

- den försäkrades företagsledning
- övriga arbetstagare hos den försäkrade
- entreprenörer och andra uppdragstagare som anlitas av den försäkrade
- annan som har att tillse att föreskriften följs.

38.1 Generella regler

38.1.1 Av Folksam meddelade föreskrifter

Den försäkrade skall utöver angivna föreskrifter i detta villkor följa

- de föreskrifter som anges i försäkringsbrevet och i övriga försäkringshandlingar, till exempel besiktningsprotokoll
- de föreskrifter som anges i allmänt villkor eller i särskilt villkor.

38.1.2 Övriga föreskrifter

Den försäkrade skall utöver i punkt 38.1.1 angivna föreskrifter även följa

- de föreskrifter som meddelas av tillverkare, leverantör, besiktningsman eller motsvarande, i syfte att förhindra eller begränsa skada
- de föreskrifter – med tillämpningsföreskrifter – som i syfte att förhindra eller begränsa skada meddelas i lag, förordning eller i myndighetsföreskrift om till exempel
 - brandfarliga och explosiva varor i lag (2010:100) och förordning (2010:1075) om brandfarliga och explosiva varor
 - elektrisk starkströmsanläggning i starkströmsförordning (2009:22) och förordning (1993:1068) om elektrisk materiel
- Arbetsmiljöverkets föreskrifter som är tillämpliga i den försäkrade verksamheten
- övriga lagar och förordningar eller myndighetsföreskrifter som är tillämpliga i den försäkrade verksamheten.

38.20 Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift

38.20.1 Huvudregeln

Har den försäkrade försummat att följa en säkerhetsföreskrift betalas ersättning från försäkringen endast i den utsträckning det kan antas att skadan skulle ha inträffat även om föreskriften hade följts.

Om den försäkrade kan göra antagligt att skadan delvis skulle ha inträffat oavsett om säkerhetsföreskriften hade följts kan ersättning lämnas för denna del.

38.20.2 Påföljd avseende företags- och fastighetsförsäkring – Egendomförsäkring med mera Om inte annat anges nedan eller vid respektive säkerhetsföreskrift gäller huvudregeln.

Reglerna om påföljd och minskning av skadeersättning då säkerhetsföreskrift inte har följts, gäller för sammanlagd ersättning från egendoms-, avbrotts-, extrakostnads-, merkostnads- och hyresförlustförsäkring.

38.20.2.1 Avvikelse från huvudregeln - Nedsättning görs med 30%

Har föreskrift enligt punkt 38.3.10 (Brandfarliga Heta Arbeten) inte följts, görs avdrag med 30 % av den sammanlagda ersättning som annars skulle ha betalats, dock med lägst 1 och högst 10 prisbasbelopp.

38.20.2.2 Avvikelse från huvudregeln – Nedsättning görs med 20%

Har föreskrift enligt punkt 38.1.2 inte följts, görs avdrag med 20 % av den sammanlagda ersättning som annars skulle ha betalats, dock med lägst 1 och högst 10 prisbasbelopp.

Har föreskrift enligt nedanstående punkter i övriga villkor inte följts, görs avdrag med 20 % av den sammanlagda ersättning som annars skulle ha betalats, dock med lägst 1 och högst 10 prisbasbelopp.

- 38.2.1 Dator, datamedia och datainformation, dock inte punkterna 38.2.1.5–38.2.1.6
- 38.2.2 Ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser
- 38.2.3 Egendom av antikvariskt, kulturhistoriskt och konstnärligt värde
- 38.2.4 Byggnad eller lokal som inte är i bruk
- 38.3 Brand, snötryck och snöoras, dock inte punkt 38.3.10
- 38.4 Vatten- och vätskeutströmning
- 38.9 Kyl och frysförsäkring
- 38.11 Maskinförsäkring
- 38.12 Cistern- och oljeskada

38.20.3 Påföljd avseende företags- och fastighetsförsäkring – Ansvarsförsäkring
Om inte annat anges nedan eller vid respektive säkerhetsföreskrift gäller huvudregeln.

Reglerna om påföljd och minskning av skadeersättning då säkerhetsföreskrift inte har följts, gäller för sammanlagd ersättning för skadestånd, inklusive ränta, utrednings-, förhandlings-, rättegångs-, skiljedoms- och räddningskostnader.

38.20.3.1 Avvikelse från huvudregeln – Nedsättning görs med 50%

Har föreskrift enligt punkt 38.14.1 (Takarbeten) inte följts görs avdrag med 50 % av den sammanlagda ersättning som annars skulle ha betalats från försäkringen, dock med lägst 1 och högst 10 prisbasbelopp.

38.20.3.2 Avvikelse från huvudregeln – Nedsättning görs med 30%

Har föreskrift enligt punkt 38.14.2 (VVS-installation och arbete i våtutrymme) inte följts, görs avdrag med 30 % av den sammanlagda ersättning som annars skulle ha betalats, dock med lägst 0,5 och högst 10 prisbasbelopp.

38.20.4 Påföljd avseende företagsmotorförsäkring

Har den försäkrade när skada inträffar försummat att följa en säkerhetsföreskrift som framgår av försäkringsvillkoren eller av en författning som villkoren hänvisar till, sätts ersättningen ned med 20 % av skadebeloppet, utöver eventuell självrisk. Nedsättningen kan bli större i allvarliga fall, till och med så stor att ingen ersättning lämnas. Nedsättning sker inte i den mån försäkringstagaren kan visa att åsidosättandet av föreskriften varit utan betydelse för försäkringsfallets inträffande eller för skadans omfattning.

För nedsättning av trafikskadeersättning gäller reglerna i trafikskadelagen (1975:1410), förkortad TSL.

39. Allmänna undantag

39.1 Atomkärnprocess och strålningsskada

Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess eller strålning från produkter innehållande radioaktivt material.

39.2 Krig, terrorism, upplopp med mera

Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror, upplopp, terrorism, sabotage eller åtgärd av makthavare som obehörigen tagit makten.

39.3 Grov vårdslöshet, uppsåt och förutsebar skada

Försäkringen gäller inte om den försäkrade till någon del har framkallat en skada (försäkringsfall) uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet. Detsamma gäller om den försäkrade annars måste antas ha handlat eller underlåtit att handla i vetskap om att detta innebar en betydande risk för att skadan skulle inträffa.

Försäkringen gäller dock om den försäkrade kan visa att denne inte har varit medveten eller borde ha varit medveten om skaderisken.

Har den försäkrade förvärrat följderna av en skada på sätt som sägs i första stycket, är Folksam fritt från ansvar mot den försäkrade i den utsträckning förhållandet har påverkat skadan.

Med den försäkrade likställs den försäkrades företagsledning, personer i arbetsledande ställning inom företaget eller i verksamheten eller på arbetsplatsen.

Undantaget gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som orsakat skadan. För trafikskadeersättning gäller reglerna i trafikskadelagen.

39.4 Skada som annan svarar för

Försäkringen gäller inte för skada som leverantör, entreprenör eller annan enligt åtagande i avtal eller enligt köprättslig lagstiftning är skyldig att ersätta. Undantaget tillämpas inte i den mån leverantör, entreprenör eller annan inte kan fullgöra sitt åtagande och den försäkrade kan styrka detta.

Är den försäkrade tillverkare eller försäljare av den försäkrade egendomen, lämnas inte ersättning för skada på denna, om skadan skulle ha omfattats av för branschen gängse garanti vid försäljning eller leverans.

39.6 Dammggenombrott

Ersättning lämnas inte för skada eller skadestånd till följd av genombrott av kraftverksdamm eller regleringsdamm för elkraftproduktion.

39.7 Vulkanutbrott

Ersättning lämnas inte för skada genom vulkanutbrott.

39.8 Asbest, pcb och formaldehyd

Ersättning betalas inte för skada som orsakas av asbest, pcb (polyklorerade bifenyler) eller formaldehyd.

39.9 Programvara och datainformation

Ersättning betalas inte för skada som består i eller är en följd av förlust, förändring eller försvårad åtkomst av programvara eller datainformation.

Försäkringen gäller dock om försäkringstagaren kan visa att kostnaden eller förlusten är en direkt följd av ersättningsbar fysisk skada på annan egendom.

Detta undantag tillämpas endast vid egendomsförsäkring och avbrottsförsäkring.

41. Åtgärder vid skada

41.1 Räddningsplikt

När ett försäkringsfall inträffar eller kan befaras vara omedelbart förestående, skall den försäkrade efter förmåga vidta åtgärder för att hindra eller minska skadan och, om någon annan är ersättningskyldig, för att bevara den rätt Folksam kan ha mot denne.

Det innebär exempelvis att den försäkrade efterförmåga

- snarast möjligt skall omhänderta och skydda skadad och oskadad egendom
- utan uppskov vidta lämpliga åtgärder, även av provisorisk art, för att återuppta eller upprätthålla den försäkrade rörelsens drift
- söka bereda sådana arbetstagare, som genom skadan blivit arbetslösa, annan produktiv sysselsättning än den ordinarie arbetsuppgiften
- skall begränsa verkningarna av händelse som kan medföra skadeståndsskyldighet.

41.2 Påföljd vid åsidosättande av räddningsplikt

Har den försäkrade uppsåtligen åsidosatt sina skyldigheter enligt punkt 41.1 första stycket, kan ersättningen sättas ned såvitt angår honom efter vad som är skäligt med hänsyn till hans förhållanden och omständigheterna i övrigt. Detsamma gäller om den försäkrade har åsidosatt sina skyldigheter med vetskap om att det innebar en betydande risk för att skadan skulle inträffa eller annars genom grov vårdslöshet.

41.3 Räddningskostnad

Folksam ersätter den försäkrades kostnader för räddningsåtgärder enligt punkt 41.1 om de med hänsyn till omständigheterna varit skäliga. Försäkringen ersätter sådan kostnad endast under förutsättning att det inte skäligen hade kunnat begäras att den försäkrade tidigare skulle ha vidtagit åtgärder för att förhindra skadan.

41.3.1 Egendomsförsäkring

I samband med sådan egendomsskada som omfattas av försäkringen lämnas även ersättning för skada som uppkommit genom att försäkrad egendom vid skälig räddningsåtgärd skadats, förkommit eller stulits. Ersättning lämnas dock inte om gottgörelse kan fås från annat håll. Vid förstarisikförsäkring begränsas den sammanlagda ersättningen för räddningskostnad och skada till försäkringsbeloppet.

41.3.2 Avbrotts- och hyresförlustförsäkring

Räddningskostnader ersätts med högst de belopp varmed åtgärderna minskat förlusten. Medför sådan kostnad nytta även under eventuell karenstid eller efter ansvarstidens slut, ersätts högst det belopp som kan anses falla på ansvarstiden med undantag av karenstiden.

41.3.3 Ansvarsförsäkring

Ersättning lämnas inte för att avvärja befarad skada på grund av defekt hos levererad produkt eller egendom.

Ersättning lämnas inte heller för kostnad för sanering av egen egendom eller på fastighet som ägs, hyrs eller annars nyttjas av den försäkrade.

42. Skaderegleringsbestämmelser och preskription

42.1 Anmälan om skada

Den försäkrade är skyldig att till Folksam anmäla försäkringsfall (skada eller tvist) som kan medföra förlust, kostnad eller skadeståndskrav så snart som möjligt.

Vid inbrott, rån, överfall, stöld och skadegörelse skall även polisanmälan snarast göras och kopia på denna sändas in till Folksam.

Om talan (stämning) aviseras eller väcks mot den försäkrade skall detta omedelbart anmälas till Folksam.

42.2 Påföljd vid åsidosättande av skyldighet att anmäla skada

Om den försäkrade inte iakttar sina skyldigheter enligt bestämmelserna i punkt 42.1 och om försummelsen har medfört skada för Folksam, kan den ersättning som annars skulle ha betalats helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

42.3 Anspråk på ersättning/försäkringsskydd – Preklusion

Den som gör gällande anspråk på försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd måste anmäla detta inom 1 år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till försäkringsskyddet inträdde.

Med tidpunkten för förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till försäkringsskyddet menas, om inte annat anges i punkterna 42.3.1–42.3.3 nedan eller i särskilt villkor, tidpunkten när skada inträffat.

Om anspråk inte anmäls enligt första stycket, går rätten till försäkringsskydd förlorad.

42.3.1 Avbrotts- och hyresförlustskada

Avbrotts- och hyresförlustskada regleras efter ansvarstidens slut. Den som gör gällande anspråk på försäkringsersättning måste, utöver vad som sägs ovan, senast 3 månader efter ansvarstidens slut överlämna skriftligt och slutgiltigt ersättningskrav till Folksam, upprättat i överensstämmelse med de för försäkringen gällande villkoren.

Om anspråk inte anmäls enligt punkt 42.3 och denna punkt går rätten till försäkringsskydd förlorad.

42.3.2 Ansvarsskada

Med tidpunkten för förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till försäkringsskyddet menas, avseende preklusion av ansvarsskadeärende, tidpunkten när krav framställs till den försäkrade.

Om anspråk inte anmäls enligt punkt 42.3 och denna punkt, går rätten till försäkringsskydd förlorad.

42.3.3 Rättsskyddsförsäkring

Med tidpunkten för förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till försäkringsskyddet menas, avseende preklusion av rättsskyddsärende, tidpunkten när ombud anlitas efter att tvist uppkommit.

Om anspråk inte anmäls enligt punkt 42.3 och denna punkt, går rätten till försäkringsskydd förlorad.

42.4 Preskription

Den som vill ha försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd måste väcka talan inom 10 år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till sådant skydd inträdde.

Med tidpunkten för förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till försäkringsskyddet menas, om inte annat anges i punkterna 42.4.1–42.4.3 nedan eller i särskilt villkor, tidpunkten när skada inträffat.

Om den som vill ha försäkringsskydd har framställt anspråket till Folksam inom den tid som anges i första stycket, är fristen att väcka talan alltid minst 6 månader från det att Folksam har förklarat att de har tagit slutlig ställning till anspråket.

Om talan inte väcks enligt denna punkt, går rätten till försäkringsskydd förlorad.

42.4.1 Avbrotts- och hyresförlustskada

Med tidpunkten för förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till försäkringsskyddet menas, avseende preskription av avbrotts- och hyresförlustskada, tidpunkten när egendomsskada som orsakat avbrotts- eller hyresförlusten inträffat.

Om talan inte väcks enligt punkt 42.4 samt denna punkt, går rätten till försäkringsskydd förlorad.

42.4.2 Ansvarsskada

Med tidpunkten för förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till försäkringsskyddet menas, avseende preskription av ansvarsskadeärende, tidpunkten när skada inträffat eller annan startpunkt för försäkringsskyddet för ansvarsförsäkringens giltighet som anges i försäkringshandlingarna för aktuellt försäkringsskydd.

Om talan inte väcks enligt punkt 42.4 samt denna punkt, går rätten till försäkringsskydd förlorad.

42.4.3 Rättsskyddsförsäkring

Med tidpunkten för förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till försäkringsskyddet menas, avseende preskription av rättsskyddssärende, tidpunkten när ombud anlitas efter att tvist uppkommit.

Om talan inte väcks enligt punkt 42.4 samt denna punkt, går rätten till försäkringsskydd förlorad.

42.4.4 Föreläggande

Folksam har rätt att skriftligen förelägga den försäkrade att väcka talan inom en kortare tid än vad som följer av punkt 42.4 första stycket samt punkterna 42.4.1–42.4.3. Fristen får inte vara kortare än 1 år från det att den försäkrade har fått del av föreläggandet.

42.4.5 Preskription - Lagstadgad försäkring

Om det i lagstadgad försäkring finns regler om preskription och/eller preklusion så gäller de regler som finns i sådan lag, till exempel trafikskadelagen och patientskadelagen.

43. Skadeersättningsregler

43.1 Gemensamma skadeersättningsregler

43.1.1 Skyldighet att lämna upplysningar

Den försäkrade skall utan dröjsmål lämna Folksam handlingar och andra upplysningar som kan vara av betydelse för skadeutredning.

Den försäkrade är skyldig att specificera sitt ersättningskrav och på anmodan lämna förteckning över försäkrad egendom – skadad och oskadad – med uppgift om varje föremåls värde före och efter skadan.

Den försäkrade är även skyldig att på anmodan styrka ersättningskravet genom att lämna de upplysningar som står till buds och genom att tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma Folksamns ansvar och ersättningens storlek.

För transporterat gods som ägs av annan åligger det den försäkrade att styrka befintligheten och värdet vid skadetillfället av det gods som förlorats eller skadats. Godsets värde bestäms av marknadsvärdet på den ort och vid den tid då godset mottogs till transport. Ranteförlust eller förlust av marknad eller andra indirekta förluster ersätts inte.

43.1.1.1 Kostnad för framtagande av upplysningar

Kostnad för framtagande av uppgifter eller handlingar enligt punkt 43.1.1 ersätts inte.

43.1.2 Oriktiga uppgifter i samband med försäkringsfall

Om den försäkrade eller någon annan som begär ersättning av Folksam efter ett försäkringsfall uppsåtligen eller av grov vårdslöshet oriktigt har uppgett eller förtigt eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till honom sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

43.1.3 Mervärdesskatt

Vid utbetalning av skadeersättning avräknas mervärdesskatten för den som är redovisningsskyldig för sådan skatt.

43.1.4 Tidpunkt för betalning av ersättning

Ersättning skall betalas senast 1 månad efter det att *den försäkrade* fullgjort vad som åligger honom enligt punkterna 41–43.

Detta gäller dock inte

- för ersättning som är beroende av att egendom repareras eller återanskaffas. Sådan ersättning skall betalas senast 1 månad efter det att den försäkrade visat att så skett
- om myndighetsförbud att återuppföra skadad byggnad överklagats och Folksam på grund av detta väntat med att betala ut ersättningen. Sådan ersättning skall betalas senast 1 månad efter det att Folksam fått kännedom om att överklagandet inte lett till ändring
- om polisutredning eller domstolsavgörande eller värdering av skiljemän avvaktas. Sådan ersättning skall betalas senast 1 månad efter det att Folksam erhållit utredningen eller värderingen. För den tid som utbetalningen fördröjs genom detta betalas ränta enligt riksbankens referensränta
- för ersättning från avbrotts-, hyresförlust-, merkostnads- eller extrakostnadsförsäkring. Sådan ersättning betalas efter ansvarstidens slut och därefter senast 1 månad efter att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt punkterna 41–43
- för ersättning när 9 kap 9 § försäkringsavtalslagen (Otillräckligt försäkringsbelopp vid ansvarsförsäkring) är tillämplig.

43.1.4.1 Dröjsmålsränta

Betalas ersättning senare än vad som anges i punkt 43.1.4 betalas dröjsmålsränta enligt 6 § räntelagen (1975:635). Ränta betalas dock inte om den är mindre än 200 kronor. Utöver angiven ränta har den försäkrade inte rätt till ersättning för skada eller förlust vid dröjsmål av utbetalning av ersättning.

43.1.5 Polisutredning och Domstolsavgörande

Förleder skada polisutredning eller domstolsavgörande skall polisanmälan, förundersökningsprotokoll och eventuell efterföljande dom sändas till Folksam.

43.2 Egendoms-, avbrotts-, hyresförlust-, merkostnads- och extrakostnadsförsäkring

43.2.1 Egendomsförsäkring

Folksam har rätt att, istället för att betala kontant ersättning i övrigt, föreskriva att skadad egendom återställs eller att tillhandahålla annan likvärdig egendom.

Folksam är inte skyldigt att överta skadad egendom, men har rätt att efter värdering helt eller delvis överta egendomen.

Kommer egendom för vilken ersättning utbetalats tillrätta, skall egendomen snarast ställas till Folksams förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om han utan dröjsmål återbetalar den ersättning han fått för denna.

Folksam har rätt att låta besiktiga skada samt utfärda anvisningar för reparation och att tillvarata skadad egendom innan reparationsåtgärder vidtas. Meddelar Folksam anvisningar om val av reparatör eller metod för reparation eller sanering är den försäkrade skyldig att följa dessa.

Iakttar inte den försäkrade vad som här sagts är Folksams ansvar begränsad till den kostnad som skulle ha uppkommit om anvisningarna följts.

43.2.2 Avbrottsförsäkring

Skadeersättning från avbrotts-, hyresförlust- och merkostnadsförsäkring regleras efter ansvarstidens slut.

43.2.3 Inteckningshavare

43.2.3.1 Förmånsrätt i fast egendom eller tomträtt

För den som har förmånsrätt i fast egendom eller tomträtt gäller bestämmelserna i lag (2005:105) om säkerhetsrätt i försäkringsersättning.

43.2.3.2 Panträtt i lösöre

Den som har panträtt i lösöre har inte någon företrädesrätt till försäkringsersättning.

43.2.3.3 Företagsinteckning

Har den som har rätt enligt företagsinteckning anmält namn och adress hos Folksam, så har denne, om skadan avser företagsintecknad egendom, företrädesrätt till ersättning för skada som ersätts genom brandförsäkringen.

Företrädesrätten gäller endast om ersättningsbeloppet överstiger 10 % av värdet av den skadade egendomen.

43.3 Ansvarsförsäkring

43.3.1 Skyldighet att utreda, vittna med mera

Den försäkrade är skyldig att utan ersättning verkställa de utredningar, analyser och undersökningar med mera, som är av betydelse för bedömning av skadefallet och den försäkrades ansvar, vilka kan genomföras inom den försäkrades verksamhet. Den försäkrade är även skyldig att utan ersättning vid rättegång se till att vittnes- och sakkunnigbevisning kan föras med hjälp av hos honom anställd personal i nödvändig utsträckning.

43.3.2 Dokumentationsplikt för levererad egendom eller tjänst

Den försäkrade skall i rimlig omfattning bevara dokumentation i form av konstruktionsritningar, tillverkningsplaner, program- och systemtester, recept, instruktioner,

leveransavtal, bruksanvisningar, garantier och liknande handlingar som kan vara av betydelse vid utredning av försäkringsfall genom levererad egendom eller tjänst.

Om den försäkrade inte iakttar sina skyldigheter och det kan antas vara till men för Folksam, är Folksam berättigade till skäligt avdrag på den ersättning som annars borde ha betalats.

43.3.3 Stämning och rättegångskostnad

Om den försäkrade instäms till domstol eller erhåller uppgift om att så kommer att ske, skall detta omedelbart anmälas till Folksam, som även utser rättegångsombud.

Om den försäkrade inte iakttar dessa skyldigheter kan en dom om ersättningsskyldighet inte åberopas mot Folksam och inte heller ersätts rättegångskostnader.

43.3.4 Uppgörelse i godo

Om den försäkrade utan Folsams tillåtelse medger skadeståndsskyldighet, godkänner ersättningskrav eller utbetalar ersättning, är Folksam fritt från ansvar om inte kravet uppenbart var lagligen grundat.

Den försäkrade är – om Folksam så önskar – skyldig att medverka till uppgörelse i godo med den skadelidande.

Har Folksam förklarat sig villigt att göra upp i godo med den som kräver skadestånd, är Folksam fritt från skyldighet att svara för därefter uppkommen kostnad, skadestånd samt att företa ytterligare utredning. Detsamma gäller för det fall att försäkrads skadeståndsskyldighet fastställts genom tredsakdom.

43.3.5 Ansvarsbegränsning

Finns ansvarsbegränsning i avtal som medför inskränkning i den försäkrades skadeståndsansvar förutsätts att den försäkrade följer avtalet i denna del. Avstår den försäkrade från att åberopa sådan ansvarsbegränsning, föreligger inte ersättningsskyldighet för Folksam.

44. Dubbelförsäkring

Är intresse som omfattas av denna försäkring försäkrat även genom annan försäkring och finns i detta förbehåll om dubbelförsäkring gäller samma förbehåll för båda försäkringarna.

Ansvarigheten fördelas då mellan försäkringarna på sätt som anges i 6 kap 4 § försäkringsavtalslagen.

Om dubbelförsäkringsöverenskommelse (DÖ) gäller mellan de försäkringsbolag som har lämnat försäkring för samma risk, skall fördelningen istället ske i enlighet med denna.

45. Regressrätt

I och med att Folksam har betalat ersättning för skada övertar Folksam den försäkrades rätt att kräva ersättning av den som gentemot den försäkrade är ersättningsskyldig med anledning av skadan.

Om den försäkrade avstår från sin rätt till ersättning av annan, eller från regressrätt, begränsas Folsams ersättningsskyldighet i motsvarande mån och utgiven försäkringsersättning skall återbetalas till Folksam.

Vid regress tillämpas en mellan försäkringsbolagen träffad regressöverenskommelse (RÖ).

46. Återkrav

Har Folksam betalat ersättning på felaktig grund som beror på den försäkrade, är denne skyldig att genast återbetala beloppet jämte dröjsmålsränta enligt tillämplig räntelag från dagen för utbetalningen.

47. Kvittningsförbehåll

Folksam har rätt att infria sin ersättningsskyldighet gentemot den försäkrade genom kvittning med fordran som Folksam kan ha mot annan försäkrad eller försäkringstagaren.

48. Force Majeure

Folksam är inte ansvarigt för förlust som kan uppstå om skadeutredning, utbetalning av ersättning eller iståndsättande av skadad egendom fördröjs på grund av krig, krigsliknande händelser, inbördeskrig, revolution och uppror eller på grund av arbetsmarknadskonflikt, konfiskation eller nationalisering, rekvisition, destruktion av eller skada på egendom genom order från regering eller myndighet.

Förbehållet i fråga om arbetsmarknadskonflikt gäller även om Folksam vidtagit eller är föremål för konfliktåtgärder.

49. Personuppgifter m.m.

49.1 Personuppgifter

Personuppgifter är information som kan knytas till en identifierad eller identifierbar person som exempelvis namn, adress, personnummer, e-postadress och registreringsnummer på fordon. Dessa uppgifter kan vara nödvändiga för oss att behandla för att vi ska kunna betjäna dig som kund.

De personuppgifter om försäkrad som vi behandlar är nödvändiga för att Folksam skall kunna administrera försäkringen och fullgöra våra avtalsförpliktelser, samt för att kunna fullgöra förpliktelser enligt lag. För de fall vi har upplysningskyldighet enligt lag gentemot myndighet, kommer vi att lämna ut de uppgifter myndigheten begär att få ta del av.

Enligt dataskyddsförordningen har berörd rätt att få information om vilka personuppgifter som vi behandlar om denne. Du har även rätt att begära rättelse av oriktiga eller ofullständiga personuppgifter.

Om ett avtal mellan dig och oss kräver att vi behandlar hälsoinformation eller andra känsliga personuppgifter om dig, kommer vi före behandlingen att inhämta ditt samtycke. Du kan när som helst dra tillbaka ditt samtycke, och behandlingen av dina personuppgifter upphör.

Personuppgiftsansvarig är Folksam Forsikring ASA.

För mer information om hantering av personuppgifter inom Folksam Försäkring hänvisar vi till vår hemsida, www.Folksamforsakring.se

49.2 Skaderegistrering

Folksam har rätt att registrera skador i försäkringsbranschens gemensamma skadeanmälningsregister (GSR). Registret används endast i samband med skadereglering. Personuppgiftsansvarig för det gemensamma skadeanmälningsregistret är GSR AB.

50. Valuta

Alla penningbelopp avser SEK om inte annat anges. Vid betalning i annan valuta än SEK, respektive särskilt angiven valuta, skall, vid tillämpning av försäkringen, omräkning ske till SEK, respektive den angivna valutan, efter avistakursen hos svensk affärsbank för köp av betalningsvalutan per betalningsdagen.

51 Finansiellt intresse- och sanktionsklausul (FISK)

51.1 Försäkringstagarens finansiella intresse i dotterbolags skada

51.1.1

Om Folksam på grund av lag, förordning eller föreskrift i visst land (eller jurisdiktion) är förhindrade att gentemot däri beläget försäkrat dotterbolag fullfölja våra åtaganden enligt villkoret skall följande gälla:

51.1.1.1

Försäkringstagaren har ett finansiellt och försäkrat intresse i sådant försäkrat dotterbolag och har nytta av dotterbolagets fortsatta verksamhet eller påverkas av dotterbolagets skada

51.1.1.2

Sådant försäkrat dotterbolags skada skall alltid också anses vara försäkringstagarens skada. Tillämpning av denna punkt skall regleras av det, i försäkringsavtalet relevanta, lands rätt som är mest fördelaktig för fullgörande av Folksams åtaganden enligt detta försäkringsvillkor. Folksam har dock initial rätt att välja lagstiftning, och anser försäkringstagaren att annan lagstiftning vore mer fördelaktig för dem, och därför skall användas, åligger det försäkringstagaren att på egen bekostnad bevisa och fastställa detta. Kostnad för detta ingår aldrig i Folksams åtagande.

51.1.1.3

Med tillämpning av villkoret i övrigt betalar då Folksam till, försäkringstagaren ett belopp motsvarande det belopp Folksam annars skulle ha betalat för det försäkrade dotterbolagets skada och kostnader, under förutsättning att försäkringstagaren:

- i) handlar gentemot Folksam som om försäkringstagaren själv var det försäkrade dotterbolaget och tillser att försäkrads skyldigheter i enlighet med avtalet i övrigt uppfylls av dotterbolaget,
- ii) beräknar, fastställer och styrker ersättningsbeloppet, och på vår begäran:
 - a) utser i eget namn, men på Folksams bekostnad, oberoende skaderegleringsexpert eller juridiskt biträde som skall godkännas av Folksam,
 - b) tillser att Folksam kan samarbeta med utsedd expert eller biträde, där detta enligt tillämplig rätt är tillåtet,
 - c) ger Folksam full tillgång till de handlingar som experten eller biträdet framställer.
- iii) tillser att det försäkrade dotterbolaget utvärderar möjligheten till återvinning och i förekommande fall kräver ersättning av den som är ansvarig för skadan samt att sådan återvinning återbetalas till Folksam i enlighet med försäkrads skyldigheter,
- iv) tillser att dotterbolaget utvärderar möjligheten till ersättning ur annan försäkring och i förekommande fall kräver ersättning ur denna samt håller Folksam informerade

angående denna process, med den följd att Folksam skall ha rätt att reducera sitt ersättningsbelopp med motsvarande den summa som kan ersättas ur denna andra försäkring.

v) skriftligen bekräftar till Folksam att det försäkrade dotterbolaget i eget namn inte kommer att framställa något anspråk på försäkringsersättning under detta försäkringsavtal för samma skada.

51.2 Sanktioner etc.

51.2.1

Oaktat vad som sägs under punkt 1, skall Folksam aldrig anses tillhandahålla försäkringsskydd, och är inte skyldig att betala försäkringsersättning eller att uppfylla annan förpliktelse enligt försäkringsavtalet, såvida detta skulle utsätta

- Folksam,
- Folksam moder-, grupp-, syster- eller dotterbolag

för, eller leda till att någon av nämnda parter handlar i strid med, någon sanktion, förbud eller restriktion enligt FN-resolutioner, handels- eller ekonomiska sanktioner, lagar eller förordningar i EU, Storbritannien, USA eller Australien.

52. Tvist

Tvist angående detta försäkringsavtal skall prövas av Stockholms tingsrätt som första instans. Detta gäller även om tvisten avser skada som inträffar utomlands.

54. Försäkringsavtalslagen

För denna försäkring gäller i övrigt bestämmelserna i försäkringsavtalslagen (2005:104), förkortad FAL, och övrig svensk rätt.

Definitioner – Förklaringar

AB/ ABT

Med AB i entreprenadförsäkring avses Allmänna Bestämmelser för byggnads-, anläggnings- och installationsentreprenader utarbetade av Föreningen Byggandets Kontraktskommitté och ABT som är motsvarande bestämmelser för totalentreprenader.

Annans egendom

Se kunders egendom

Ansvarstid

Med ansvarstid vid avbrotts-, hyresförlust- och extrakostnadsförsäkring avses den längsta tid under vilken ersättning kan lämnas räknat från den dag ersättningsbar egendoms- eller annan skada inträffar.

Arbeten (objekttyp)

Med arbeten avses egendom och arbetsprestationer samt egendom av förbrukningskaraktär ingående i den försäkrades avtalade åtaganden. I arbeten ingår även egendom och arbetsprestationer som beställaren tillhandahåller. Till arbeten räknas inte befintlig egendom som berörs av åtgärd för fullgörande av avtalat åtagande och inte heller hjälpmedel.

Arbetsskada

Med arbetsskada avses arbetsolycksfall, olycksfall på väg till och från arbetet samt arbetssjukdom, enligt definition i lag (1976:380) om arbetsskada.

Arbetstagare

Med arbetstagare avses fysisk person som

- är den försäkrades arbetstagare i civilrättslig mening
- den försäkrade har principalansvar för enligt tillämplig lag, även om anställningsförhållande inte föreligger.

Arbetstagares egendom (objekttyp)

Med arbetstagares egendom avses arbetstagares

- personliga lösegendom som kan försäkras enligt Folksam's hemförsäkringsvillkor, dock inte pengar och värdehandlingar
- egendom, som omfattas av gällande kollektivavtal

Arbetsområde

Med arbetsområde avses område som står till försäkrad entreprenörs/hantverkares disposition för utförande av avtalat åtagande. Till arbetsområde räknas inte den försäkrades ordinarie försäkringsställen, till exempel kontor, verkstäder, förråd, grustag eller stenkross.

Avbrott

Med avbrott förstås sådan inskränkning i den försäkrade rörelsen som medför bortfall av täckningsbidrag under ansvarstiden.

Avbrottstid

Med avbrottstid avses den tidsperiod under vilken inträffad egendomsskada eller annan skada som är ersättningsbar enligt avbrotts-, hyresförlust- och/eller extrakostnadsvillkoret leder till bortfall av täckningsbidrag eller hyresförlust eller ger upphov till merkostnader för att upprätthålla verksamheten i oförändrad omfattning.

Befintlig egendom (objekttyp)

Med befintlig egendom avses byggherren tillhörig egendom inom eller i direkt anslutning till arbetsområde. Med befintlig egendom avses inte egendom som är att hänföra till objekttyperna arbeten och hjälpmedel.

Bergras

Se Jordskred.

Boendes egendom

Med boendes egendom avses boendes (hyresgäst eller bostadsrättshavare) personliga lösegendom som ägs, hyrs eller lånas av den boende och som endast används för dennes privata bruk.

Bostadsrättsförening

Med bostadsrättsförening avses förening som bedriver verksamhet enligt bostadsrättslagen (1991:614). Med bostadsrättsförening likställs ekonomiska föreningar som har till syfte att upplåta bostäder åt sina medlemmar utan begränsning i tiden (bostadsföreningar).

Bostadsohyra

Se Skadedjur.

Brand

Med brand förstås eld som kommit lös. Som brand anses inte skada genom hetta från eldstad eller genom att glöd eller upphettat föremål, som inte är i brand, sveder eller bränner hål utan att brand uppstår.

Brandförsäkring

Med brandförsäkring avses försäkring som omfattar skada genom

- brand
- plötsligt och oförutsett åskslag, strömavbrott eller annat elfenomen på elektrisk utrustning med

inkommande eller utgående spänning på högst 400 V

- explosion
- utströmning av sot från eldstad för uppvärmning av lokal om utströmningen är plötslig och oförutsedd och uppstår i samband med eldning. I brandförsäkring omfattas inte skada genom sotutströmning från rökkanals mynning eller från byggtork
- frätande gas som bildas vid plötslig och oförutsedd upphettning av plast
- luftfartyg som havererar eller genom föremål som faller ned från luftfartyg
- påkörning med motordrivet fordon i de fall trafikskadeersättning enligt 11 § trafikskadelagen (1975:1410), förkortad TSL, inte lämnas eller TSL inte gäller.

Bristfällig säkring

Med bristfällig säkring menas då gods under transport inte säkrats på sätt som föreskrift i gällande lagar eller förordningar.

Bristfällig täckning

Med bristfällig täckning menas då gods inte täckts på ett, med hänsyn till vädret, årstiden och godsets känslighet för väta, tillfredsställande sätt.

Bruttoarea

Med bruttoarea (BTA) avses bruttoarea enligt SS 02 10 53, det vill säga "area av mätvärda delar av ett våningsplan, begränsad av omslutande byggnadsdelars utsida eller annan för mätvärdet angiven begränsning" eller enklare uttryckt "Arean som begränsas av ytterväggens utsida."

Byggherre

Med byggherre avses ägare eller brukare av fastighet för vars räkning arbeten utförs.

Byggnad (objekttyp)

Med byggnad avses byggnad och sådan egendom som hör till byggnad enligt 2 kap 2 § jordabalken (1970:994), som lyder: "Till byggnad hör fast inredning och annat varmed byggnaden blivit försedd, om det är ägnat åt stadigvarande bruk för byggnaden eller del av denna, såsom fast avbalkning, hiss, ledstång, ledning för vatten, värme, ljus eller annat med kranar, kontakter och annan sådan utrustning, värmepanna, element till värmeledning, kamin, kakelugn, innanfönster, markis, brandredskap, civilförsvarsmateriel och nyckel.

I enlighet med vad som sägs i första stycket hör därjämte i regel till byggnad, såvitt angår

1. bostad: badkar och annan sanitetsanläggning, spis, värmeskåp och kylskåp samt maskin för tvätt eller mangling,
2. butikslokal: hylla, disk och skyltfönsteranordningar,
3. samlingslokal: estrad och sittplatsanordning,
4. ekonomibyggnad till jordbruk: anordning för utfodring av djur och anläggning för maskinmjölkning,
5. fabrikslokal: kylsystem och fläktmaskineri.

Reservdel och dubblett till föremål som avses i första eller andra stycket, hör ej till byggnaden.

Om olika delar av en byggnad hör till skilda fastigheter, hör ett sådant föremål som avses i första eller andra stycket till den del av byggnaden där det finns, Lag (2003:626)."

Till byggnad räknas även följande egendom inom fastigheten, för fastighetens bruk

- ledningar och utrustning för datoruppkoppling och kabel-tv för boendes gemensamma bruk
- oljetank och bränsle avsedda för försäkrad byggnads uppvärmning
- sopsugsanläggning

Byggnadsverksamhet

Med byggnadsverksamhet avses husbyggnads- och anläggningsverksamhet, schaktning och grundarbeten. Till husbyggnadsverksamhet räknas även installation och montering av fast inredning och annat som är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden exempelvis hiss och fläktsystem och som enligt reglerna i 2 kap 2 § jordabalken hör till byggnad. Hit räknas dock inte sådan verksamhet som är att hänföra till montageverksamhet.

CMR

Med CMR avses internationell konvention och svensk lag som reglerar fraktförarens/transportörens ansvar vid gränsöverskridande transporter med lastbil inom Europa.

Dagsvärde (ekonomiskt värde)

Med dagsvärde avses marknadsvärdet vid viss tidpunkt. Kan detta inte fastställas (ekonomiskt värde) utgör dagsvärdet nyanskaffningsvärdet med avdrag för värdeminskning genom ålder, slitage, omodernitet, minskad användbarhet, belägenhet eller annan omständighet.

Databrott

Med databrott avses handling när någon olovligen bereder sig tillgång till upptagning för automatisk databehandling eller olovligen ändrar eller utplånar eller i register för in sådan upptagning och därmed gör sig skyldig till dataintrång eller i brottsbalken (1962:700) upptaget förmögenhetsbrott. Med upptagning avses härvid även uppgifter som är under befordran via elektroniskt eller annat liknande hjälpmedel för att användas för automatisk databehandling.

Datainformation

Med datainformation avses den information som lagras på datamedia.

Datamedia

Med datamedia avses databärare, det vill säga det fysiska underlag på vilket data registreras och lagras, till exempel cd, dvd, magnetband eller usb-minne.

Datavirus

Med datavirus avses att program eller instruktioner kopierar sig själva, "smittar", till andra existerande program och filer och åstadkommer oönskade effekter.

Dator

Med dator avses

- dator
- läs- och surfplattor
- databehandlingsutrustning (maskinvara) med tillhörande in- och utenheter som till exempel bildskärm, tangentbord, mus, cd-läsare, skrivare, modem, skanner, datavideoprojektor, digitaliseringsbord, nätverkskablage, nätverksutrustning och digital utrustning, till exempel digitaliseringskameror och digitala kopiatorer.

Datorfunktion

Med datorfunktion avses komponent eller funktion i enhet för elektronisk behandling av data, inbegripet hårdvara och mjukvara i dator eller mikroprocessor, inklusive så kallade inbäddade system.

Dotterbolag

Med dotterbolag avses aktiebolag eller motsvarande associationsform i annat land än i Sverige, i vilket försäkringstagaren själv, eller tillsammans med andra dotterbolag, innehar mer än 50 % av rösterna för samtliga ägarandelar.

Efterfordon

Efterfordon (arbetsredskap) som dras av motordrivet fordon som omfattas av försäkringen betraktas som gods i villkoret för transportöransvar. Såväl drag- som efterfordon skall vara försedda med tillfredställande kopplingsanordningar.

Elektrisk utrustning

Med elektrisk utrustning avses elektrisk maskin, apparat, kabel, eller annan elektrisk eller elektronisk enhet.

Elfenomen

Med elfenomen avses plötslig och oförutsedd inverkan av producerad elektricitet, till exempel kortslutning, överslag, ljusbåge eller överspänning.

Egen bekostad fast inredning

Med egen bekostad fast inredning avses fast inredning, som till sin typ är att hänföra till fast egendom enligt 2 kap 2 § jordabalken, och som ägs och som har bekostats av försäkringstagaren i hyrd byggnad eller lokal.

Ekonomisk invaliditet

Med ekonomisk invaliditet avses en för framtiden bestående nedsättning av den försäkrades arbetsförmåga på grund av olycksfall eller sjukdom. Arbetsförmågan anses bestående nedsatt när samtliga möjligheter till arbete i annat yrke prövats.

Arbeten Explosion

Med explosion förstås en ögonblicklig uppträdande kraftyttring, förorsakad av gasers eller ångors strävan att utvidga sig. För att explosion skall anses föreligga ifråga om behållare eller kärl av vad slag som helst (såsom ångpanna, cylinder eller annat kärl förånga, gas eller vätska samt kokare) förutsätts dessutom att behållarens

väggar skadas till så stort omfång, att genom utströmning av gas eller ånga eller ångbildande vätska trycket inom och utom behållaren ögonblickligen utjämnas. Som explosion anses inte bristning som uppkommer genom undertryck - implosion. Som explosion anses inte heller skada genom skjutvapen.

Fartyg

Med fartyg avses en farkost som är avsedd att användas till sjöss och som har skrov och konstruktiv styrförmåga (till exempel ett roder).

Sjölagen (1994:1009) delar in fartygen i skepp och båtar. Fartyg vars största längd är minst 12 meter och vars största bredd är minst 4 meter kallas skepp. De fartyg som är kortare än 12 meter och smalare än 4 meter kallas båt.

Fastighetsinventarier

Med fastighetsinventarier avses på fastigheten

- befintlig egendom för fastighetens skötsel samt reservdel och dubblett till föremål som tillhör byggnad, dock inte trafikförsäkringspliktiga motordrivna fordon och släpfordon till dessa
- kontorsinventarier för kontorsverksamhet för fastighetens förvaltning
- befintliga inventarier som fastighetsägaren anskaffar för lägenhets- eller lokalinnehavarens gemensamma bruk
- befintligt byggnadsmaterial som fastighetsägaren anskaffat för fastighetens underhåll och som förvaras inom byggnad. Som byggnadsmaterial betraktas härvid även sådan egendom, som utgjort byggnadstillbehör till den fasta egendomen, men som tagits loss från denna.

Fastighetsmaskin

Med fastighetsmaskin avses till byggnad hörande och inom fastigheten befintlig

- installation för vatten, värme, avlopp, ventilation, gas och elektricitet
- hissanläggning, rulltrappa eller annan anläggning personbefordran
- tvätt-, kyl- och frysanläggning för gemensamt bruk i fastigheten
- manöverorgan till maskinellt manövrerad port
- sopsuganläggning
- ledningar och utrustning för datoruppkoppling och kabel-tv för boendes gemensamma bruk.

Fast monterad

Utrustning skall vara fastsatt med bult, skruv, svetsning eller liknande i fordonets kaross på ett sådant sätt att det krävs verktyg för att ta bort den.

Flytande försäkring – Företagsförsäkring

Med flytande försäkring menas att försäkringen gäller flytande inom i försäkringsbrevet angivna försäkringsställen och/eller förvaringsplatser, dock endast i byggnad. Försäkringsbeloppet utgör då ett sammanlagt försäkringsbelopp för all egendom av samma objekttyp för alla förvaringsplatser, och egendomen kan flyttas mellan i försäkringsbrevet angivna förvaringsplatser i byggnader och försäkringsställen inom respektive land, utan att reglerna för underförsäkring tillämpas.

För förstariskförsäkrad egendom gäller dock försäkringen endast med det belopp som anges för varje förvaringsplats inom angivet försäkringsställe.

Flytande försäkring – Motorfordon

Flytande försäkring för motorfordon är en försäkring speciellt utformad för handel med bilar och övriga fordon, bilverkstäder och andra företag som ansvarar för egna och kunders fordon. Flytande motorfordonsförsäkring är tvådelad och kan tecknas dels för egna fordon, dels för kunders fordon.

Fullvärdesförsäkring

Fullvärdesförsäkring är normalt beloppslös. Det innebär att Folksam ersätter uppkommen skada med beaktande av gällande skadevärderingsregler, ersättningsregler och övriga villkorsbestämmelser även om ersättningen överstiger kalkylbeloppet eller det premiegrundade beloppet. Detta under förutsättning att till Folksam lämnade uppgifter är riktiga, se kapitel XX Allmänna avtalsbestämmelser AB-DF, punkt 35.

Fullvärdesförsäkring av byggnad innebär att ett kalkylvärde fastställts enligt av Folksam godkänd värderingsmetod.

Med fullvärdesförsäkring för maskinerier eller varor avses att ersättning lämnas intill egendomens fulla värde, utan tillämpning av regler för underförsäkring, under förutsättning att till Folksam lämnade uppgifter är riktiga.

Första risk/Förstariskförsäkring

Vid första risk/förstariskförsäkring utgörs försäkringsbeloppet av ett avtalat förstariskbelopp. Vid skada lämnas ersättning för uppkommen skada intill försäkringsbeloppet, dock med tillämpning av de begränsningar som framgår av villkoren och försäkringshandlingarna i övrigt.

Försäkrad, den/de försäkrade

Med försäkrad, den försäkrade och de försäkrade avses försäkringstagaren och/eller annan som försäkringen gäller för enligt aktuellt försäkringsvillkor eller som är försäkrad/medförsäkrad enligt uppgift i försäkringsbrevet.

Försäkringsbrev/Försäkringsbrevet

Med försäkringsbrev jämställs även försäkringsbevis utfärdat av Folksam, gruppföreträdare eller annan som Folksam utsett i sitt ställe.

Försäkringslokal

Som en och samma försäkringslokal avses samtliga lokaler som direkt ansluter till varandra och som disponeras av försäkringstagaren. Om försäkringstagaren disponerar hela byggnaden anses hela byggnaden som försäkringslokal.

Vid fastighetsförsäkring avses lokal för fastighetens förvaltning och annan lokal som är avskild från allmänna utrymmen som försäkringslokal.

Som försäkringslokal anses inte fordon, arbetsredskap, fartyg, luftfartyg, plasthall, tält, container, skåp, kista, försäljningsautomat eller liknande.

Försäkringsställe

Med försäkringsställe avses sådan plats som anges i försäkringsbrevet med fastighetsbeteckning, gatadress eller motsvarande belägenhetsangivelse och där försäkrad egendom förvaras och/eller försäkrad verksamhet bedrivs.

Försäkringstagare/Försäkringstagaren

Med försäkringstagare/försäkringstagaren avses den juridiska eller fysiska person med vilken Folksam ingått avtal om försäkring.

Försäkringstid/försäkringstiden

Med försäkringstid/försäkringstiden avses försäkringens avtalstid vilken anges i försäkringsbrevet. Se även kap XX Allmänna avtalsbestämmelser, punkt 32.

Förtroendevald

Med förtroendevald avses person utsedd för tillfälligt eller tidsbestämt uppdrag för försäkringstagarens räkning enligt protokoll från bolagsstämma, årsmöte eller styrelsemöte. Med förtroendevald avses inte av försäkringstagaren anställd person, anlitad konsult eller liknande.

Förtroendevaldas egendom

Med förtroendevaldas egendom avses personlig lösegendom som tillhör förtroendevald och som kan försäkras enligt Folksams villkor för hemförsäkring, dock inte pengar och värdehandlingar

Förvaringsplats

Med förvaringsplats avses försäkringslokal i byggnad eller, om det särskilt anges i försäkringsbrevet, annan plats (utomhus, i tält, container, fordon och liknande) där förvaring av egendom sker.

Godkänd låsenhet

Med godkänd låsenhet avses intygade/certifierade låsenheter där varje enskild komponent uppfyller kraven i SS 3522 lägst klass 3. Som alternativ avses även certifierade hänglås i kombination med certifierade hänglåsbeslag enligt motsvarande klass enligt SSFN 014 och SSF 018. Godkänd låsenhet i respektive skyddsklass framgår av Säkerhetsguiden, utgiven av Svenska Stöldskyddsföreningen, SSF.

Med låsenhet avses låshus inklusive spärrande kolv och tillhörande spärranordning (till exempel cylinder eller tillhållarpaket) och för låsets funktion nödvändiga behör inklusive till låshuset hörande slutbleck.

Särskilt viktigt för dörrlås är att tänka på att en godkänd låsenhet

- skall från båda sidor av dörren endast kunna öppnas med nyckel
- skall vara utfört så att inga delar som påverkar inbrottskyddet kan demonteras från dörrrens utsida. Sådana delar skall inte heller kunna demonteras från dörrrens insida annat än med specialverktyg.

Godkänt värdeskåp

Med godkänt värdeskåp avses värdeförvaringsenhet – enhet för skydd mot inbrott – som är klassificerad enligt standard angiven i "FTR 1020 Beloppsgränser för värdeskåp" utgiven av Svensk Försäkring. Dokumentet kan hämtas på www.svenskforsakring.se, under Branschsamarbete/Skadeförebyggande standarder/Tekniska rekommendationer.

Helvärdesförsäkring

Vid helvärdesförsäkring skall försäkringsbeloppet för byggnad och maskinerier minst motsvara egendomens nyanskaffningsvärde för att full försäkring skall föreligga.

Försäkringsbeloppet för varor skall minst motsvara det sammanlagda värdet av varor som anskaffas för försäljning, yrkesmässigt tillverkas samt sådana varor som är sålda och färdiga för leverans. Det sammanlagda värdet skall motsvara det högsta värdet som kan förekomma under försäkringstiden.

Hemelektronik

Med hemelektronik avses dator, datorprogram, dator- eller TV-spel, läs- och surfplattor, mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikations- och navigeringsutrustning, audiovisuell utrustning såsom kameror, projektorer, dvd-, band- och skivspelare, förstärkare, högtalare, radio, video- och TV-apparater och liknande, samt tillbehör till hemelektronik.

Heta Arbeten

Heta arbeten är arbeten som utförs med metoder som kan orsaka brand. Med metoder menas någon form av verktyg som alstrar värme eller avger gnistor som svetsning, skärning och lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och andra arbeten som medför uppvärmning eller gnistbildning.

Hjälpmedel (objekttyp)

Med hjälpmedel avses egendom som inte är av förbrukningskaraktär och som är nödvändig för utförande av avtalat åtagande på arbetsområde såsom

- maskiner, verktyg, redskap, presenningar, formar, formluckor, ställningar
- skjul, bodar, containrar, byggplatskontor med utrustning och inhägnader.

Hårdvarulås

Med hårdvarulås avses kopieringsskydd för programvara som kvitterar och godkänner användandet av programvara.

Hyresförlust

Med hyresförlust avses minskning i hyresintäkt genom att försäkrad byggnad blir helt eller delvis oanvändbar.

Inbrott/Utbrott

Med inbrott eller utbrott förstås att någon olovligen med våld brutit sig in i eller ut ur försäkringslokal som uppfyller för försäkringsavtalet gällande inbrottskyddsklass.

Med inbrott eller utbrott förstås även att någon olovligen tagit sig in i eller ut ur försäkringslokal som uppfyller för försäkringsavtalet gällande inbrottskyddsklass och den försäkrade kan visa att tillträde beretts med hjälp av dyrk* eller med för låset avsedd nyckel eller kod, som åtkommits genom

- rån utanför försäkringslokal
- inbrott i annan lokal som uppfyller samma skydds krav som försäkringslokal eller i bostad som har haft fönster stängda och reglade samt dörrar låsta
- rån i bostad på försäkringsställe då den som haft hand om nyckel eller kod vistades där.

*Som dyrk räknas inte nyckel eller avbildning av nyckel.

Index

Se Prisändring

Installation

Med installation avses system eller anordning med anslutna föremål, till exempel värmepanna, cirkulationspump, expansionskärl, värmeväxlare, kyl- eller frysanläggning, antennenläggning, hiss, ledningssystem för kallvatten, varmvatten, värme, avlopp, ventilation, gas, elektricitet eller liknande. Med installation avses inte dräneringssystem.

Jordras

Se Jordskred

Jordskalv

Med jordskalv avses skalv med en styrka av minst 4 enligt den regionala Richterskalan.

Jordskred med mera

Med skada genom jordskred, jordras och bergras förstås att jordmassor, klippblock och stenar oförutsett och plötsligt kommit i rörelse och avsevärt ändrat läge.

Karens/karenstid

Med karens avses att ersättning inte lämnas för avbrott under viss tid - karenstid - räknat från den tidpunkt då ersättningsbar egendoms- eller annan skada inträffar. Karenstid avser kalendertid oberoende av om produktion, försäljning eller annan verksamhet ägt rum.

Kavitation

Kavitation innebär uppkomst av hålrum, blåsor i hastigt strömmande vätska, när vätsketrycket lokalt sjunker till ett värde nära vätskans ångtryck vid ifråga varande temperatur. De invid materialytan uppkomna hålrummen kan störta samman under slagverkan till exempel vid propellrar, vattenturbiner eller rörförträngningar. Två huvudtyper av kavitationsangrepp kan särskiljas, nämligen

- kavitationserosion, varvid angreppet är enbart mekaniskt
- kavitationskorrosion, varvid angreppet utgörs av samtidig korrosions- och kavitationserosion.

K/Q-märkt byggnad

Med K/Q-märkt byggnad avses sådan byggnad med utpekat kulturhistoriskt värde som skyddas som byggnadsminne, eller q-märkning enligt lag (1988:950) om kulturminnen m.m. eller plan- och bygglag (2010:900), förkortad PBL.

Konstverk

Med konstverk avses statyer, byster, skulpturer, tavlor, textilier med flera föremål som framställs huvudsakligen för utsmyckningsändamål och vars värde betingas av det konstnärliga utförandet.

Korrosion

Korrosion definieras enligt Tekniska Nomenklaturcentralen som "angrepp på ett material genom kemisk eller elektrokemisk reaktion med omgivande medium". Kemisk korrosion förekommer i torr miljö, till exempel i torra gaser eller i vattenfria organiska vätskor. I närvaro av vatten sker korrosion genom elektrokemiska reaktioner.

Kulvert/kulvertanläggning

Med kulvert eller kulvertanläggning avses ett i mark utanför byggnad anlagt ledningssystem avsett för distribution av värme, vatten, gas, el eller avlopp.

Ledningssystemet skall bestå av

- ett eller flera mediarör
- värmeisolering
- skyddshölje samt
- eventuell kulvertkammare

Till kulvertanläggning räknas inte under- eller abonnentcentraler med därtill hörande utrustning.

Kunders egendom (objekttyp)

Med kunders egendom avses kunder eller annan tillhörig egendom som är i försäkringstagarens vård och som har direkt samband med den försäkrade verksamheten. Kunders eller annans egendom bestående av stöldbegärlig egendom skall särskilt anges i försäkringsbrevet. I värdet av egendomen ingår även de kostnader försäkringstagaren lagt ned på denna egendom.

Kyl- eller frysenhet

Med kyl- eller frysenhet avses frys- eller kylrum, kylskåp, kylfack, frysbox, frysdisk, frysfack och frysskåp eller annan anläggning med automatisk temperaturreglering för kyla.

Källarlokal

Med källarlokal avses här lokal vars golv helt eller delvis är beläget minst 1 meter under intilliggande marknivå. I byggnad med flera under varandra liggande källarvåningar räknas den lägst belägna våningen som källarlokal.

Lavin

Med lavin avses ras av snömassor.

Levererad produkt

Med levererad produkt avses produkt eller egendom som den försäkrade eller annan för dennes räkning sålt, levererat eller åtagit sig att uppföra eller satt i omlopp på annat sätt. Som produkt eller egendom avses föremål som har levererats, med eller utan tjänst, och arbete som utförts med eller på det levererade föremålet efter leveransen. Till levererad produkt hör även instruktioner, råd eller anvisningar som har lämnats angående det levererade föremålet eller tjänsten.

Ljud- och bildutrustning

Se Hemelektronik.

Lokal

Med lokal – även i sammansättningen försäkringslokal – anses inte fordon, arbetsredskap, fartyg, luftfartyg, plasthall, tält, container, skåp, kista eller liknande om inte annat anges i försäkringsbrevet.

Lokal försäkring

Med lokal försäkring avses en försäkring för dotterbolag, med säte utanför Sverige, som Folksam ombesörjer inom ramen för sitt åtagande mot försäkringstagaren och som utfärdas av annan försäkringsgivare än Folksam.

Läkemedel

Med läkemedel avses varor som är avsedda att tillföras människor eller djur för att förebygga, påvisa, lindra eller bota sjukdom eller symptom på sjukdom eller att användas i likartat syfte. I övrigt gäller 13 §§ läkemedelslagen (1992:859) vid bestämning av vad som avses med begreppet läkemedel.

Lönesumma/lönekostnad

Med lönesumma eller lönekostnad avses

- för aktiebolag och ekonomiska föreningar den under det senaste räkenskapsåret redovisade lönesumman (kontant bruttoersättning och värdet av kost-, bostads- och bilförmåner minskat med kostnadsavdrag) för samtliga anställda – det vill säga summan (årslönesumman) av de månatliga redovisningar som under rubrik "Avgiftsunderlag A" i Skatteverkets blankett "Uppbördsdeklaration" lämnats till den lokala skattemyndigheten, dock lägst 5 prisbasbelopp
- för övriga företag och enskilda näringsidkare dels lönesumman enligt ovan, dels det belopp (lön, arvode etcetera) som varje i företaget sysselsatt delägare för samma tid, som avses enligt ovan, tagit ut ur rörelsen, dock lägst 5 prisbasbelopp för varje delägare och år. Omfattar det senaste räkenskapsåret längre eller kortare tid än 12 månader skall en omräkning till motsvarande 12 månader göras.

Lös egendom

Med lös egendom avses objekttyperna maskinerier; varor; ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser; pengar och värdehandlingar; annans, kunders samt arbetstagares och förtroendevaldas egendom.

Marknadsvärde

Med marknadsvärde avses det sannolika priset på egendomen vid en normal försäljning. Kan detta värde inte fastställas är marknadsvärdet återanskaffningsvärdet med avdrag för värdeminskning genom ålder, slitage, omodernitet, minskad användbarhet på grund av nya produkter och ny teknik eller annan omständighet.

Maskinerier (objekttyp)

Med maskinerier avses egendom som inte tillhör annan objekttyp och som inte anskaffats eller tillverkats för försäljning eller är särskilt undantagen.

Till maskinerier räknas således bland annat

- maskiner, inventarier, cistern vars innehåll inte är avsett för byggnads uppvärmning, ledningar (dock inte kulvert), som inte är att hänföra till objekttypen byggnad
- dator och datamedia
- förbrukningsartiklar såsom bränsle och smörjmedel
- reservdelar till egna maskiner, verktyg och redskap
- utrustning för butik, kontor, laboratorium eller lagerlokal
- trycksaker såsom kataloger och reklamtryck, varuprover
- returemballage
- fast inredning som tillhör hyresgäst
- egendom anskaffad för uthyrning eller leasing
- modeller, press- och stansverktyg, formar och mönster, både aktuella och inaktuella.

Anmärkning

Med inaktuella modeller, press- och stansverktyg, formar och mönster avses inte föremål som normalt tillverkas, lagerförs eller anges i gällande katalog eller standardiseringsnorm.

Masterförsäkring

Med masterförsäkring avses ett övergripande försäkringsskydd som kombineras med lokal försäkring.

Medicinsk invaliditet

Med medicinsk invaliditet menas den bestående fysiska och/eller psykiska funktionsnedsättningen av kroppsfunktionen som fastställs oberoende av den försäkrades yrke och arbetsförhållanden eller fritidsintressen. Funktionsnedsättningen skall objektivt kunna fastställas. Som medicinsk invaliditet räknas även bestående värk, förlust av sinnesorgan eller inre organ.

Miljöskada/miljöskador

Med miljöskada förstås skada till följd av störning enligt miljöbalken (1998:808) eller motsvarande internationell lagstiftning, till exempel

- förorening av vattendrag, sjöar eller andra vattenområden
- förorening av grundvatten
- ändring av grundvattennivån
- luftförorening
- markförorening
- buller
- skakning, eller
- annan liknande störning.

Montage och montageverksamhet

Med montageverksamhet avses montage eller installation av maskiner och annan utrustning för industriell verksamhet som tillförts fastighet som helt eller delvis inrättats för detta ändamål och som enligt reglerna i 2 kap 3 § jordabalken hör till fastighet. Montage eller installation av lös egendom som är maskiner och annan mekanisk eller elektrisk utrustning än sådan som avses i 2 kap 23 §§ jordabalken hänförs också till montageverksamhet.

Nordamerika

Med Nordamerika avses Amerikas Förenta Stater och Kanada, med territorier och besittningar samt andra områden som lyder under dessa länders lagstiftning.

Nyanskaffningsvärde

Med nyanskaffningsvärde förstås ifråga om

- byggnad, den kostnad som uppkommer, om byggnaden färdigställs som ny vid viss tidpunkt. I värdet skall inräknas alla kostnader som fordras för att byggnaden skall kunna tas i bruk. Här inräknas inte kostnader för byggnadsgrund eller grundmur som ligger lägre än såväl lägsta källargolvs undersida som angränsande jord- eller vattenyta
- maskinerier, den kostnad som uppkommer, om ett föremål av samma eller lika ändamålsenligt slag, samma prestanda och kapacitet, anskaffas som nytt vid viss tidpunkt. I värdet skall inräknas alla kostnader som fordras för att föremålet skall kunna tas i bruk, dock inte kostnader för maskinfundament under såväl lägsta källargolvs undersida som angränsande jord- eller vattenyta.

Nyvärdesersättning

Med nyvärdesersättning i fordonsförsäkring menas att vid skada på bil som är ersättningsbar från egendomsskyddet, lämnas ersättning med ny bil av samma eller likvärdigt fabrikat, typ och årsmodell som den skadade bilen.

Objekttyp/objekttyper

Försäkrad egendom indelas i följande objekttyper

- arbetstagares egendom
- byggnad
- kunders egendom
- maskinerier
- pengar och värdehandlingar
- ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser
- trädgård, tomt och markanläggning
- varor

I entreprenadförsäkring förekommer även följande objekttyper

- arbeten
- befintlig egendom
- hjälpmedel

Olycksfall och olycksfallsskada

Med olycksfall och olycksfallsskada avses kroppsskada som drabbar den försäkrade ofrivilligt genom plötslig yttre händelse (ett utifrån kommande våld mot kroppen). Med olycksfallsskada jämföras kroppsskada som uppkommit genom förfrysning, värmeslag eller solsting. Den dag sådan skada visade sig anses då vara tidpunkten för olycksfallsskadan.

Omhändertagen egendom

Med omhändertagen egendom avses egendom som försäkrad eller för dennes räkning annan person åtagit sig att installera, montera, demontera, bearbeta, reparera, kontrollera, besiktiga, lyfta, transportera, förvara, försälja eller tillse.

Patientskada

Med patientskada avses skada som ersätts av, eller skulle kunna ersättas av, patientförsäkring enligt patientskadelagen (1996:799) eller motsvarande utländsk lagstiftning.

Pengar och värdehandlingar (objekttyp)

Med pengar och värdehandlingar avses

- pengar och gällande frimärken
- aktier, obligationer, kuponger, inlösta lottsedlar, växlar, checkar, försäljningsnotor och andra fordringsbevis eller värdebevis, till exempel färd- och inträdesbiljetter, månads- eller årskort, förköpshäften samt telefonkort. Som värdebevis avses inte bank- och kreditkort eller liknande.

Personuppgiftsskada

Ekonomisk och ideell skada som *försäkrad* i egenskap av personuppgiftsansvarig enligt svensk personuppgiftslagstiftning, eller motsvarande tillämplig lagstiftning inom det geografiska område som anges i *försäkringsbrevet* eller av gällande försäkringsvillkor, kan bli skyldig att betala.

Prisbasbelopp

Med *prisbasbelopp* avses det belopp som fastställs enligt socialförsäkringsbalken (2010:110) och som gällde för januari månad det år då skadan inträffade om inte annat anges i *försäkringsbrevet* eller i försäkringsvillkoret.

Prisändring

Med *prisändring* avses värdestegring genom höjning av tillämpligt *index* för respektive *objekttyp* enligt Svensk Försäkrings "Indexmeddelande – Industri och Civil".

Programvara

Med *programvara* avses datorns immateriella tillbehör, det vill säga mjukvara så som systemprogram, användarprogram, kompilatorer, applikationer och liknande. Med programvara avses här även operativsystem.

Provdrift

Med *provdrift* avses provbelastning, provkörning, provdrift, prestandaprov, tillgänglighetsprov och kommersiell drift.

Ras

Se *Jordskred*.

Ren förmögenhetsskada

Med *ren förmögenhetsskada* avses ekonomisk skada som uppkommit utan samband med att någon lider person- eller sakskada.

Revision (i egendomsförsäkring)

Med *revision* i egendomsförsäkring avses renoveringar eller andra, i regel omfattande, åtgärder för att återföra en maskins eller annan enhets funktion till acceptabel nivå.

Ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser (objekttyp)

Med *ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser* avses

- originalritningar och andra originalhandlingar, till exempel manuskript, bokföringshandlingar, kartotek, korrespondens och exponerad originalfilm
- tidningars, bildbyråers och fotoateljéers arkiv och liknande
- den information som är lagrad på *datamedia*.
- ljud- och bildmastrar
- användarlicenser för *programvara* varmed förstås användarlicens inklusive kodfunktion (hårdvaru- eller mjukvarulås) innebärande rätt att, enligt användaravtal, använda leverantörs eller konstruktörs *programvara*.

Rymdobjekt

Med *rymdobjekt* menas rymdfarkoster, rymdfartyg, satelliter och andra moduler som är avsedda att sändas ut i rymden och som inte är att betrakta som luftfartyg.

Rådgivande verksamhet

Med *rådgivande verksamhet* menas sådan yrkesmässig rådgivning såsom

- lämnande av råd och anvisningar
- utförande av utredningar, beräkningar, ritningar, beskrivningar etcetera
- projektledning
- material- och byggnadskontroll samt besiktningar
- förmedlingsverksamhet.

Rån

Med *rån* avses tillgrepp av eller skada på egendom genom våld på person eller användande av hot som innebär trängande fara. Här i innefattas även lindrigare våld på person förutsatt att våldet och tillgreppet omedelbart uppfattas av den som utsatts för våldet.

Räddningskostnad/räddningskostnader

Kostnader för åtgärder enligt räddningsplikt som anges i kapitel XX Allmänna avtalsbestämmelser, punkt 41.

Serieskada i ansvarsförsäkring

Med *serieskada* vid ansvarsförsäkring avses flera skador som

- orsakats av samma fel, defekt eller säkerhetsbrist hos en eller flera produkter oberoende av när skadorna inträffar
- orsakats av samma försummelse i ritningar, beskrivningar, beräkningar, råd eller anvisningar oberoende av när skadorna konstateras.

Serieskada i förmögenhetsbrottsförsäkring

Med *serieskada* vid förmögenhetsbrottsförsäkring avses en serie brottsliga handlingar av likartad karaktär som förövats av en och samma person, eller flera personer i samförstånd.

Servisledning

Med *servisledning* avses

- *va-installation*: ledning som sammanbinder *byggnad* eller fastighet med förbindelsepunkt
- *el-installation*: huvudledning med vilken abonnentanläggning ansluts till elleverantörens distributionsnät.

Skadedjur

Med *skadedjur* avses *bostadsohyra* såsom loppor, löss, kackerlackor, brödbaggar, mjölbaggar, plattbaggar och andra förrådsskadeinsekter, klädesmal, fläskängar, tjuvbagge, pålsängrar och andra ängrar, silverfiskar, tvestjärtar, myror, getingar samt råttor och möss.

Skog

Med *skog* avses skogsmark enligt fastighetstaxeringslagen (1979:1152). Med skogsprodukter avses rundvirke som härrör från försäkringsstället. Med växande skog avses växande skog på skogsmark.

Skyddsklass

Med *skyddsklass* menas den nivå på inbrottskydd som ställs på det fysiska inbrottskyddet för *försäkringslokal*. Skyddsklassen delas in i 3 klasser vilken framgår av *försäkringsbrevet* eller gällande försäkringsvillkor.

Skyfall

Med *skyfall* menas regn med en intensitet av minst 1 millimeter per minut eller 50 millimeter per dygn.

Skylt

Med *skylt* avses skylt med tillhörande armatur och stativ. Med skylt avses inte reklambaljong eller markis.

Småbåtar

Med *småbåtar* avses kanot, roddbåt, båt med utombordsmotor högst 7,5 kilowattimmar, segelbåt med segelyta högst 10 kvadratmeter, avsedda för till exempel räddnings- eller fritidsverksamhet.

Snötryck

Med *snötryck* avses överlast av snö på tak som uppkommit vid ett och samma tillfälle i direkt samband med sådan extrem vädersituation att det med rimliga åtgärder inte varit möjligt att undanröja snötrycket.

Storm

Med *storm* förstås vind med hastighet av minst 21 meter per sekund.

Ståplan

Med *ståplan* menas yta från vilken inbrottsangrepp mot *försäkringslokal* kan göras.

Stöldbegärlig egendom

Med *stöldbegärlig egendom* avses *varor*, annans och *kunders egendom* bestående av

- föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor och ädelstenar
- antikviteter, *konstverk* och äkta mattor
- ur avsedda att bäras (till exempel fick- och armbandsur, hängur)
- datorer, datorprogram, *dator-* eller TV-spel, läs- och surfplattor, mobiltelefoner och annan mobil elektronisk kommunikations- och navigeringsutrustning samt tillbehör till uppräknade föremål, dock inte kablar, sladdar och kontakter
- elektroniska musikinstrument, audiovisuell utrustning såsom kameror, projektorer, dvd-, band- och skivspelare, förstärkare, högtalare, radio, video- och TV-apparater och liknande samt tillbehör till uppräknade föremål, dock inte kablar, sladdar och kontakter
- pälsar och pälsverk samt därför avsedda beredda och oberedda skinn
- tobak, vin och sprit
- vapen och delar av vapen.

Varor eller *kunders/annans egendom* bestående av *stöldbegärlig egendom* skall särskilt anges i *försäkringsbrevet*.

Stöldbegärliga maskinerier

Med *stöldbegärliga maskinerier* avses *maskinerier* bestående av

- föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor och ädelstenar
- antikviteter, *konstverk* och äkta mattor
- ur avsedda att bäras (till exempel fick- och armbandsur, hängur)
- datorer, datorprogram, *dator-* eller TV-spel, läs- och surfplattor, mobiltelefoner och annan mobil elektronisk kommunikations- och navigeringsutrustning samt tillbehör till uppräknade föremål, dock inte kablar, sladdar och kontakter
- elektroniska musikinstrument, audiovisuell utrustning såsom kameror, projektorer, dvd-, band- och skivspelare, förstärkare, högtalare, radio, video- och TV-apparater och liknande samt tillbehör till dessa, dock inte kablar, sladdar och kontakter
- pälsar och pälsverk samt därför avsedda beredda och oberedda skinn
- tobak, vin och sprit
- vapen och delar av vapen.

Terrorism/terrorhandling

Med *terrorism* och *terrorhandling* avses en handling, inkluderande men inte begränsad till, användandet av tvång eller våld och/eller hot om detsamma, av person eller grupp(-er), vare sig någon handlar enskilt eller på någons uppdrag av eller i liering med en organisation(-er) eller regering (-ar), utförd av politiska, religiösa, ideologiska eller etniska syften eller skäl, innefattande avsikten att påverka en regering och/eller försätta allmänheten, eller delar av allmänheten, i fruktan.

Tillfällig förvaring

Med *tillfällig förvaring* på annan plats avses tillfällig förvaring av *maskinerier*, *varor*, *kunders egendom* och ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser på *förvaringsplats* som *försäkringstagaren* inte

disponerar över. Värdet av sådan egendom skall ingå i försäkringsbeloppet för respektive *objekttyp*. *Försäkringstagaren* skall stå faran för egendomen.

Trafikförsäkringspliktiga motordrivna fordon

Med *trafikförsäkringspliktiga motordrivna fordon* avses

- motorfordon, traktor, terrängmotorfordon och truck
- motorredskap med vikt över 2 000 kg
- motorredskap med vikt under 2 000 kg, men där den väsentliga funktionen består i persontransport eller godsförflyttning.

Trädgård, tomt och markanläggning (objekttyp)

Med detta avses fastighetens mark, asfaltbeläggning, växtlighet, stängsel, staket, flaggstång och annan anordning för stadigvarande bruk inom fastigheten (till exempel utomhusbelysning, anslutning för motorvärmare, parkeringsautomat, skulpturer, lekplatsutrustning, brygga), dock inte brunn eller vattentäkt.

Träförstörande insekt

Med *träförstörande insekt* avses husbock, hästmyra, praktbagge, eksplintbagge, strimmig trägnagare och mjuk trägnagare.

Täckningsbidrag

Med *täckningsbidrag* avses försäljningsvärdet för såld, levererad vara eller utförda tjänster – exklusive mervärdesskatt och särskilda varuskatter – minskat med häremot svarande kostnader för

- lämnade rabatter
- frakter, transport- och sjöförsäkringspremier och tullavgifter
- licenser, royalties, provisioner och bonus i den mån de inte är garanterade
- direkt och indirekt material, det vill säga huvudsakligen råmaterial, förbrukningsartiklar och handelsvaror
- emballage för försäljning
- reparation och underhåll av maskiner, *verktyg* och andra driftinventarier
- energi-, vatten- och avloppsavgifter i den mån de inte utgör kontrakterade minimiavgifter
- tillverkningskatter
- avgifter till kontokortföretag eller bank som baseras på försäljning.

Kostnader av det slag som anges i definitionen skall dras från försäkringsvärdet i den mån de förekommer i försäkringstagarens rörelse. Andra avdrag skall inte göras.

I täckningsbidraget inräknas löner till alla *arbetstagare* samt av dessa löner beroende avgifter enligt

lag eller i avtal. Om annan definition av täckningsbidrag än ovan skall tillämpas anges detta i

försäkringsbrevet.

Anvisning

Kostnaden för direkt och indirekt material skall så nära som möjligt beräknas efter marknadspriset under den tid som materialförbrukningen avser. Om leverans sker från en avdelning till en annan inom ett företag eller från ett företag till ett annat inom en och samma koncern, skall tillämpat debiteringspris alltid justeras till gängse marknadspris.

Denna bestämmelse behöver inte tillämpas om avbrottsförsäkringen tecknats gemensamt för hela rörelsen respektive hela koncernen.

Tätskikt

Med *tätskikt* avses ett tätskiktssystem avsett att förhindra utströmning från *våtutrymme*.

Utbrott

Se *Inbrott*.

Utbytbara verktyg

Med *utbytbara verktyg* avses exempelvis formar, knivar, krossverktyg, press- och stansverktyg samt slagor som används i maskindon för bearbetning eller fasthållning, till exempel svarvstål, fräs, skruvstycke och fixtur.

Varor (objekttyp)

Med *varor* avses

- råvaror
- produkter i arbete
- hel- eller halvfabrikat
- varor anskaffade för försäljning
- emballage och annan *lös egendom*, som är avsedd att ingå i varan eller dess förpackning och att åtfölja varan eller säljas tillsammans med denna. Emballage av inventariekaraktär, som är avsett för upprepad sändning samt egendom som anskaffats för uthyrning eller leasing hänförs till objekttypen *Maskinerier*.

Varor bestående av *stöldbegärlig egendom* skall särskilt anges i *försäkringsbrevet*.

Verktyg

Med *verktyg* avses arbetsredskap såsom manuella, el- eller luftdrivna handverktyg och redskap för bearbetning och fasthållning, exempelvis hammare, sax, fil, tång, skruvmejsel, borrar- och slipmaskiner och liknande som används för utförande av installationer, *montage* och andra arbeten. Med verktyg avses inte *dator* eller *utbytbara verktyg*. *Verktyg* kan ingå i *hjälpmedel (objekttyp)*.

Vindkraftverk

Med *vindkraftverk* avses typgodkänd vindkraftsdriven anordning för produktion av elektrisk energi, inklusive fundament och utrusning som krävs för drift av anläggningen, till exempel kablar, transformator och ställverk, fram till offentligt elnät samt sådan fjärrövervakningsutrustning som är monterad på eller i vindkraftverket.

Våtutrymme

Med *våtutrymme* avses inomhus beläget utrymme som har golvbrunn och som för sin funktion försetts med *tätskikt* avsett att förhindra utströmning.

Värdeskåp

Se *godkänt värdeskåp*.

Ytbeklädnad

Med *ytbeklädnad* avses ytskikt eller ytbeläggning på till exempel ytter- och innerväggar samt golv. I *våtutrymme* inkluderas *tätskikt* i ytbeklädnaden. Ytbeklädnaden kan bestå av till exempel målning, tapetsering, stenplattor och keramiska plattor.

Årsomsättning

Med *årsomsättning* avses försäljningsvärdet enligt senast avslutat räkenskapsår för såld, levererad vara och/eller utförda tjänster exklusive mervärdesskatt. Omfattar det senaste räkenskapsåret längre eller kortare tid än 12 månader skall en omräkning till motsvarande 12 försäljningsmånader göras. Nystartad rörelse, som saknar omsättning, skall uppge den omsättning som med hänsyn till budget och faktiska omständigheter kan förväntas för kommande 12 månader.

Återställande

Återställande innebär för

- *byggnad*: reparation eller återuppförande på samma grund av samma eller lika ändamålsenlig *byggnad* för samma eller liknande ändamål
- *maskinerier*: reparation eller återanskaffande av egendom av samma eller lika ändamålsenligt slag för samma ändamål.

Överfall

Med *överfall* förstås våld på person.